

Zasavski TEDNIK

Štev. 27

TRBOVLJE, 8. julija 1959

Cena 10 din Leto XI.

Izdaja »Zasavski tednik« v Trbovljah. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Stanek Suštar. — Naslov uredništva in uprave: »Zasavski tednik«, Trbovlje 1. Trg revolucije 23. — Telefon 80-191. — Račun pri Komunalnih banki Trbovlje 600-714-1-146. — List izhaja vsako sredo. — Letna naročnina 480 d.m. polletna 240 d.m. četrtletna 120 d.m. mesečna 40 d.m. Cena izdava v kolportu 10 din. — Tiskarna Časopisnega podjetja »Delo« v Ljubljani. — Rokopisi ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak ponedeljek se ne vračajo.

DOGODEK TEDNA

V nedeljo, 12. julija, bo v okviru slovesnosti v počastitev 40-letnice KPJ in v spomin na zlet Svoboda leta 1935 republiški zlet Svoboda v Celju.

Na zletu se bodo zbrali delovni ljudje iz vse Slovenije. Tudi naši revirji se bodo v velikem številu udeležili te manifestacije kulturno-prosvetnih društev delovnih ljudi naše republike. Tako bodo na tej slavnostni prireditvi razen revirskih godb na pihal sodelovali tudi pevski zbori naših rudarskih krajev — na večer pred zletnim dnevom, v soboto, 11. julija, pa bo gledališka družina Svobode-Center iz Trbovelj uprizorila v Celju dramo Georga Kaiserja »Vojak Tanaka«.

KOMUNE IN ŠTIPENDIRANJE

Koliko in kako

Konec julija 1955 je stopil v veljavo Osnovni zakon o štipendijah za šolanje in strokovno izpopolnjevanje kadrov, za katerimi se je občutila vse večja potreba, v kolikor je naš gospodarski in družbeni razvoj napredoval s hitrejšim tempom.

Tudi prej, a posebno po izidu tega zakona, je število tistih mladih ljudi po vseh krajih naše države, ki so želeli, da z materialno pomočjo družbe dokončajo šolanje na visokih šolah, rastle vzporedno z razvojem družbe potreba po strokovnih kadrih. Štipendiranje se šteje kot koristna investicija in število štipendistov je rastle iz leta v leto. Po statističnih podatkih šolskega leta 1957-58 je na primer od skupaj 60.460 rednih študentov prejelo štipendijo 16.780 ali 27% v višini 1.307 milijonov din. Okrog 61% vseh štipendij so dajali ljudski odbori občin in okrajev, gospodarske organizacije pa 26%.

S sprejetjem zakona o štipendijah je v velik meri urejeno vprašanje vzdrževanja študentov. S časom pa so se vendar pokazali razni pojavi, ki se v večji ali manjši meri motili prirekanja ljudskih odborov in drugih zainteresiranih organov in ustanov, da čimprej pridejo do strokovnih kadrov.

Preteklo leto je komisija Zvezne skupščine in zveznega izvršnega sveta za vprašanje univerz in visokih šol izvedla anketo, katere prvo vprašanje se je glasilo: koliko doprinese današnji sistem štipendiranja k ustvarjanju strokovnih kadrov. Velika večina anketiranih ljudskih odborov, ustanov in gospodarskih organizacij iz vseh republik je odgovorila, da današnji sistem štipendiranja pozitivno vpliva na reševanje strokovnih problemov. Toda bila so tudi izražena mnenja, da dosega sistem vendar ne daje takih rezultatov, kot bi bilo treba, da jih daje. Pri tem so bili misleci ne le na ravno redki pojav raznih nepravilnosti okoli dajanja štipendij in izpolnjevanja obvez študentov, na nepravilnosti, ki so večkrat posledica nezadostne brige tistih, ki dajejo štipendije, kot pomanjkljivosti v zakonskih predpisih.

Opazi se dalje, da posamezni ljudski odbori nimajo načrtov za dvig strokovnih kadrov za daljše razdobje, kar bi jim olajšalo delo okrog podeljevanja štipendij. Mnogi se tudi ne držijo natančno zakonskih predpisov in dogaja se, da posamezni nevestni študentje podaljšujejo študij in ostajajo na fakultetah mnogo dlje, kot je v pogodbi določeno.

Res je, da imajo ljudski odbori težave glede štipendiranja, ki niso vselej subjektivne. Do teh čisto pride tudi od tod, da se posamezna podjetja pri podelitvi štipendij ne držijo predpisov, da dajejo štipendije brez razpisa, da podeljujejo večje vsote itd. Če študent ne izpolni obvez, ki jo je podpisal v dogovoru, je dolžan, da povrne celotno izplačano sum štipendije. Mnogi jo tudi vračajo, to je res, a šele na pripon in z

tisti študenti, ki prejemale štipendije od gospodarskih podjetij, kot tisti, ki jih dobijo od ljudskih odborov.

Na kratko, dosega sistem štipendiranja je omogočil stotim in tisočim mladim ljudem, da so dokončali študije, in ljudskim odborom in gospodarskim organizacijam, da so prišli do potrebnih kadrov. Na splošno gledano je ta sistem zelo pozitivno vplival na kadrovske politične vobče. Ali pojavi, na katere smo pravkar opozorili, opominjajo na potrebo večje brige ljudskih odborov in vseh tistih, ki so zainteresirani na problemu štipendiranja, na potrebo tesnejšega sodelovanja s študentskimi organizacijami in univerzitetnimi oblastmi, a tudi na potrebo sprememb in dopolnitev posameznih zakonskih določb o štipendiranju.

Dragan Vukobratović

POVSOD JE ODMEVALA PARTIZANSKA PESEM...

(FOTO: JUVAN)

Praznične razglednice

SPOMINSKA PLOŠČA NA LISCI

V petek so prebivalci posavskih občin navzile slabemu vremenu pohiteti na Lisco, kjer je bila osrednja proslava Dneva borca in 40-letnice KPJ. Na Lisco so Sevnčanin v zadnjih mesecih v rekordnem času zgradili novo cesto v dolžini štirih kilometrov.

Potem ko je predsednik ObLO Sevnica tovariš Karel Kolman izročil cesto prometu, je bilo na Lisci slavnostno zborovanje, na katerem je govoril član izvršnega komiteja CK Zveze komunistov Slovenije in član CK Zvez komunistov Jugoslavije tovariš Vlado Krivic. Tovariš Krivic je poudaril bogato revolucionarno pot jugoslovanskih narodov in njihove komunistične partije ter še posebej omenil pomembnost prvega posvetovanja Politbiroja CK KPJ, ki je bila na tej posavski planinski postojanki poleti 1938. leta, potem ko je prevzel tovariš Tito vodstvo jugoslovanske Partije. Takratne seje so se udeležili tudi tovariši: Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Franc Leskošek, Rade Končar in Ivo Lola Ribar. Tovariš Krivic je odkril tudi spominsko ploščo na novi planinski koči, ki bo vse sedanje in prihodnje rodove spominjala na ta pomemben dogodek v zgodovini KPJ. Sevnški občinski odbor ZB NOV pa je razvil novo zabavo.

SLAVNOSTNA SEJA DS RUDNIKA TRBOVLJE-HRANSTNIK

2. julija je bila v Delavskem domu v Trbovljah slovesna seja delavskega sveta rudnika

Trbovlje - Hranstnik. V slavnostnem govoru je predsednik DS-je Žoze Greben govoril o zgodovinskem pomenu gladovne stavke v revirjih, ki je bila 3. julija 1934. leta.

Rudarjem, ki delajo v rudniku nad 35 let, so ob tej priložnosti podarili za sveto delo lepe ročne ure, rudarjem, ki delajo že trideset let, pa knjižna darila.

Zvečer je bila v Delavskem domu še slavnostna akademija.

MUZEJ NOV V HRANSTNIKU

V Hranstniku so združili proslavo Dneva rudarjev in Dneva borca s krajevnim praznovanjem. Ob tej priložnosti so v

Hranstniku med drugim odprli muzej NOV in otroški vrtec, v Turju vodovod, na Dolu pa so odkrili spominsko ploščo učitelju Amerišku in učencu te šole Borisu Pustu, ki sta padla v NOV.

STARI BORCI PO PARTIZANSKIH POTEH

V petek popoldne se je odpravila iz Zagorja proti Rovinam partizanska patrulja, v kateri so bili nekdanji zagorski partizani. V Senožetih so borci prenočili, druga dne pa nadaljevali pot do Rovin, kjer je rojak prvoborec Ciril Gričar-Metod, odkril spomenik 40 padlim partizanom.

SPREHOD PO SVETU

Dag v Kairu

Minul teden je prišlo do že dolgo napovedanega obiska: generalni sekretar Združenih narodov Dag Hammarskjöld je iz New Yorka priletel v Kairo, se tam zadržal dva dni in nato odpotoval v Svico.

Obisk generalnega sekretarja v prestolnici Združenih arabske republike je pritegnil pozornost na dogajanja na Srednjem vzhodu, kjer se položaj že nekaj mesecev vidno slabša; seveda bi bilo smotno misliti, da je bil prej dober in ustaljen.

Kadar govorimo o položaju na Srednjem vzhodu, imamo v mislih več reči. Odnose med arabskimi državami in Izraelom, odnose med samimi arabskimi državami, kamor je treba prištevati tudi Tunis in Maroko, ter odnose z ostalim svetom. Vsi ti trije elementi pa se tako močno prepletajo, da tvorijo pravzaprav eno celoto: položaj na Srednjem vzhodu.

Če začnemo pri odnosih med arabskimi državami samimi, moramo ugotoviti, da se niso zboljšali, da pa se tudi niso bistveno poslabšali. Huda radijska vojna med Kairo in Bagdadom se je sicer v zadnjem času nekoliko utišala, niso pa odstranjeni razlogi, zaradi katerih je do nje prišlo. Kairo, ki je mnenja, da je samo pod njegovim vodstvom in na njegov način moč doseči enotnost arabskega sveta, je prišel v hud spor z režimom generala Kasema, ki

je 14. julija lani vrnil iraško dinastijo in vzpostavil režim, ki se je moral takoj na začetku srečati z vsemi začetnimi težavami zaostale, politično neprebujene in nedogane dežele. Kazno je, da je Kasemov režim v tem času pognal globlje svoje korenine in ujel ravnotežje, ki mu ga je Kairo oporekal. Dogovor med obema prestolnicama se je sicer za oktavo stišal, toda nasprotja niso bila odstranjena.

Toda Hammarskjöld ni priletel v Kairo, da bi miril Egiptčane in Irčanec, niti da bi razsojal v sporu med Egiptom in Jordanom; slednji je namreč vložil pritožbo, ker je ZAR zaprla mejo med Sirijo in Jordanom, tako da je le-ta odrezan od glavnih dobav nafte, ki so šle čez sirjsko ozemlje. Cilj Hammarskjöldovega obiska v Kairu je bil, otipati pulz odnosom med ZAR in Izraelom, ki so v zadnjih tednih postali izredno napeti in groze, da bodo prišli pred Združene narode.

Sredi maja so egiptovske oblasti zadržale v Sueškem prekopu dansko ladjo »Inge Tethos«, ki je prevažala izraelski tovar na Daljni vzhod. S tem je bilo kršeno načelo svobodne plobove po Sueškem prekopu in Izrael je zagrozil, da se bo pritožil na Združene narode ter da bo tudi sam poskrbel za represalije s tem, da bo zaplenil vse egiptovske ladje, ki bodo plule v Izraelske teritorialne vode.

Spor okrog plobove ni nov, saj se podobni dogodki ponavljajo, odkar obstaja izraelska država, ki je ZAR in ostale arabske države ne priznava in s katero se smatrajo še v vojnem stanju. Izrael se sklicuje na carigradski sporazum iz leta 1888, ki določa svobodno plobovo po prekopu, razen v vojnem stanju, Kairo pa trdi, da je v vojnem stanju z Izraelom, da je le-ta 1956 ob trdnem napadu na Egipt prekršil tudi določila premirja in da zato prekrši ta člen carigradske pogodbe ne pride v poštev.

Stvar je v želji ZAR, izolirati Izrael od ostalega sveta; Izrael je v teku let navezal precej stikov z azijsko-afriškimi državami in vzpostavil z njimi tudi gospodarske stike. To je za Izrael toliko pomembnejše, ker so te države hkrati tudi prijateljsko razpoložene do ZAR in do drugih arabskih držav. Težavno je reči, komu blokada Izraela bolj škoduje: ali Izraelu z gospodarskega stališča ali ZAR s političnega. Vsekakor je dejstvo, da stoji stvari tako, da spor okrog plobove po Sueškem prekopu najbrž ne bo rešen, dokler ne bo rešeno vprašanje arabsko-izraelskih odnosov. Gre samo za to, da se v sedanjem trenutku prepreči poslabšanje položaja, kajti če bi prišel spor pred Združene narode, bi nujno dobil blokovo obeležje (ker bi se Zahod potegnil za Izrael, Vzhod pa za ZAR) in dežele, ki ho-

čejo ostati izven blokove igre, bi bile pri tem potegnene vanjo.

Drugo vprašanje, prav tako pereče in staro, je vprašanje palestinskih beguncev, t. j. Arabcev, ki so pobegnili ali bili pregnani z ozemlja današnjega Izraela, ko je nastajala ta država. Ti begunci živijo v taboriščih arabskih držav že deset let, njih število pa seveda zaradi naravnega prirastka narašča. Arabske države zahtevajo, naj bi jih Izrael v smislu resolucije OZN pred devetimi leti sprejel nazaj in jim dal odkodnino. Generalni sekretar Hammarskjöld pa je ravno nekaj dni pred odhodom v Kairo dal posebno priporočilo Združenim narodom glede palestinskih beguncev. Izhajajoč iz realnega stanja stvari je Hammarskjöld predlagal, naj bi se begunci vključili v nacionalno življenje tistih držav, v katerih so našli zavetišče, Združeni narodi pa naj bi prizadevali državam pri tem pomagati z denarjem, nasveti in strokovnjaki.

Ker se oba načrta diametralno nasprotujeta, je razumljivo, da generalni sekretar OZN v Kairu ni bil kar najtopleje sprejet. Toda na razgibanem področju Srednjega vzhoda, kjer se križajo vetrovi Vzhoda in Zahoda, je v določenem položaju uspeh že v tem, če se stvari ne slabšajo, kajti dokončna ureditev mnogostevilnih problemov je odvisna tudi od splošnega popuščanja mednarodne napetosti.

TOVARIŠ CIRIL GRICAR-METOD JE ODKRIL SPOMENIK NA ROVISAH (FOTO: JUVAN)

Zlet Svoboda Slovenije v Celju bo velika politična in kulturna manifestacija vseh delovnih kolektivov naše republike, ki se bodo po veličastnem pohodu skozi celjske ulice in ceste zbrali k velikemu ljudskemu zborovanju, kjer bo govoril pokrovitelj zleta, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek-Luka.

Po tem slovesnem zborovanju bo sledil nastop zruženih pevskih zborov, na katerem bo pejo nad 1200 pevcev — za zaključek pa bodo združene godbe na pihala izvajale Arničve skladbe »Kladivarji novega časa«, ki jo je skladatelj nalašč posvetil temu veličastnemu zletu.

Pričakujejo, da se bo v nedeljo, 12. julija, zbralo v Celju preko 30.000 ljudi. Mesto Celje se pripravlja na

sprejem gostov z zelenjem in zastavami. Celjski meščani bodo gostoljubno sprejeli vse, ki bodo prišli na to veliko politično in kulturno manifestacijo. V nedeljo na svidenje v prijaznem Celju

Izseljenski teden v Splitu

Glavne prireditve letošnjega izseljenskega tedna bodo letos v Splitu, kjer se bodo v dnevih od 10. do 12. julija zbrali izseljenci iz vseh republik Jugoslavije, ki so prišli letos na obisk v staro kralj. Izseljenska matica iz raznih jugoslovanskih republik so za rojake na te prireditve organizirale posebne izlete, na katerih si bodo ogledali zanimivosti in lepote Jugoslavije ter se nato sešli v Splitu. Rojaki iz Slovenije, za katere je izlet organizirala Slovenska izseljenska matica skupno s Putnikom, bodo odpotovali iz Ljubljane 8. julija zjutraj z letalom v Beograd. Tam bodo ostali dva dni in si v tem času ogledali znamenitosti mesta in okolice. 10. julija bodo z letalom odpotovali v Split, kjer se bodo udeležili prireditve izseljenskega tedna. Na povratku se bodo ustavili še v Zadru, na Reki in Opatiji, ter se nato preko Postojne vrnili v Ljubljano.

Med svojimi bivanjem v Splitu v dnevih 11. do 12. julija bodo izletniki obiskali Nečujem na otoku Soliti, kjer se bodo lahko kopali in odpočili. Zvečer bodo za goste v Splitu v parku JRM priredili koncert, ki ga bo izvedla pevska, tamburaška in folklorna skupina društva Jedinstvo s sodelovanjem članov Narodnega pozorišta in tamburaškega orkestra »Filip Dević. Prireditve bo ob pogrbljenih mlazih.

Naslednji dan, t. j. 12. julija, si bodo gostje ogledali Split, znamenito Meštrovičevno galerijo, Starohrvatski muzej, novo mestno četrt, spliško ladjedelnico, zgodovinsko pomembne kleti Diklejanove palače, protituberkulozni paviljon na Mirulanih in novo šolo v Bačvici. Popoldne bo sprejem pri predsedniku mestne občine Rade Damaniju. Prireditve bo zaključila zvečer opera »Aida«, prirejena na zgodovinskem peristilu, kjer bodo kot solisti nastopili člani narodnega gledališča iz Beograda in Ljubljane.

PREKO 21 MILIJONOV POTNIKOV MESEČNO

V medkrajevnem prometu je v naši državi toliko potnikov kot v redkokateri drugi državi. Tako je lanske leto število potnikov v medkrajevnem prometu poraslo na veličansko število od 254.692.000 ali mesečno povprečno 21.224.350 potnikov. Povprečno odpade letno na vsakega prebivalca Jugoslavije 13,7 potovanj letno.

VREME

OD 10. DO 19. JULIJA

Okrog 10. julija padavine, nato nekaj suhih dni. Od srednje julija dalje nestalna vreme s pogostnimi padavinami, pomeje pa močno deževje z jesenskim hladom.

V.M.

Uporne vasi nad revirji

(Nadaljevanje in konec)

Konec aprila in maja smo bili precej zaposleni. Pripravljali smo teren za prehod II. grupe odredov, ki sta jo vodila FRANC ROZMAN-STANE in DUŠAN KVEDER-TOMAZ. Te enote bi po načrtu morale priti s Dolenjske preko meje in Save v bližini Litije na Štajersko. Ta prehod je bil izdan in Nemci so napadli II. grupe odredov v neposredni bližini Janč nad Litijo. V tej borbi je padlo večje število Nemcev.

V dneh poizkusov, da bi grupa prekorajila Savo, je maloštevilni skupini okrog 15 ljudi neke noči le uspelo priti na levi breg Save med Litijo in Kremicami. S to skupino sta prišla tudi komandant bataljona MAZOVEC-Risto in komisar BABIČ-Vojteh. Ta skupina partizanov se je po prihodu preko Save utaborila v gozdu nad zaselek Cveteh med Sv. goro in Vačami. Prvi dan se je ta enota že spopadla s nemško patruljo in jo pognala v beg ter zaplenila puškarnice in nekaj kosov municije. Naslednji dan smo s to skupino vzpostavili zvezo in jo povezali s I. štajerskim bataljonom.

V drugi polovici meseca maja 1942 je na tem terenu padel sekretar litjskega okrožja tovariš LOJZE HOHKRAUT. Z njim smo izgubili revolucionarja, komunisto, zelo sposobnega organizatorja narodnoosvobodilnega gibanja ter nad vse dobrega tovariša, ki nam je vsem, ki smo ga poznali, ostal za vzgled in kačipot pri nadaljnjem delu. To je bila huda izguba za Partijo in narodnoosvobodilno gibanje.

Medtem ko smo s Ladislavom EBERLOM-Jamskim in Vilijem VRESKOM-Urbantom — ta je prišel na področje litjskega okrožja enkrat v začetku aprila — krepili organizacijo OF in vanjo vključevali nove tovariše, je dne 17. junija 1942 prišlo v bližini vasi Roviške pod Sv. goro do bitke, ki se je vnela med nemško patruljo iz Zagorja in prvimi štajerskim bataljonom. Ta je taboril v gozdu Vrhe pod Rovišami, kamor je prišel v noči od 16. na 17. junij. Do tega oboroženega spopada je prišlo zaradi tega, ker so kritičnega dne nemški policisti in wehrmani prišli v vas z namenom, da primejo mogočega očeta in brata. Oče je po naključju prišel v roke Nemcem, medtem ko je brat pobegnil s njive. Ko je wehrman streljal za njim, je partizanska patrulja, ki je bila na robu gozda, odgovorila nato s streljanjem. Nemci so poslali po

okropitev moštva, a so se umaknili, brž ko so spoznali, da je partizanov več. V vasi so zbrali vse dosegljive moške in jih gnali pred seboj proti partizanskim položajem. V ponovnem spopadu, ki je trajal kakih dvanajst minut, je padel tudi domačin JOŽE OČEPEK (po domače Bren) s Roviš. Nemci so se zaradi partizanske premoči zopet umaknili. Bataljon se je hitro premaknil na nov položaj z namenom, napasti nemško patruljo pri povratku. Zasedel je manjši vrh, imenovan Gradšče, nad razpotjem Roviške — Sv. gora — Vače. Komaj je zasedel ta greben, že je prišla iz smeri Vače močnejša patrulja policistov in wehrmanov, očitno namenjenih v pomoč Nemcem na Rovišah. Partizani so iz bližine ušli proti Nemcem. Med tem spopadom, ki je bil za Nemce sila iznenaden, so le-ti pustili na položaju dva mrtva. Nemcev je bilo tudi več ranjenih. Presenečeni so bili tako, da so se brez vsake komande razkopirali. Eden od wehrmanov je prihitel ves utrujen v planinsko kočjo na Sv. gori in prosil oskrbnika kočje, naj ga skrije pred partizani.

Omenil sem le nekaj začetnih dogodkov in akcij na tem področju. Taki in podobni dogodki so se množili vse do osvoboditve tako, da jih v krajšem sestavku ni mogoče niti površno opisati. Narodnoosvobodilno gibanje je tudi v tem predelu Zasavja zajelo tako širok razmah, da ni bilo hiše, ki ne bi na tak ali drugačen način sodelovala v NOV in podpirala partizane. Prebivalstvo teh krajev je tudi samo prevzelo vodstvo organiziranega odpora na svojem področju. V okviru odborov OF so ljudje organizirali obveščevalno službo, zbiranje prehrane in ostalih potrebščin za partizane, skrb za ranjence itd. Junaški je bilo zadržanje prebivalcev teh krajev pred okupatorjevimi hišami. Gestapo je izvršil na tem področju vrsto aretacij domačinov, ki pa kljub mučenju niso ničesar priznali ali izdali. Mnogi so se vrnili domov in zopet nadaljevali s delom. Tako po zaslugi junaškega zadržanja domačinov v nemških zaporih ni nastopila nikdar uspelo odkriti organizacije narodnoosvobodilnega gibanja na tem področju. Skratka, rečem lahko, da je bilo to področje vseskozi polnoosvobodeno ozemlje, ki so ga vedno kontrolirali partizani. Sami Nemci so ga imenovali »mala Rusija«.

JOŽE GRICAR-METOD

KAJ PRINAŠA ZDRUŽEVANJE V INDUSTRIJI?

Poslednji tehnični dosežki in sodobna proizvodnja, ki ne trpi obrtnega načina izdelave, ker je dražji, manj kvaliteten in zahteva več delovnih moči, prodirajo tudi v našo industrijo, ki se z dosti naglim tempom modernizira. Na tej osnovi se poraja tudi vprašanje znatnejšega povečanja produktivnosti dela, kar je mogoče doseči samo v konsolidirani proizvodnji, v kolikor izkoristimo najsodobnejša tehnična sredstva in si zagotovimo čim solidnejši strokovni kader, ki se more v tem primeru uspešneje izkoristiti.

Na splošno gledamo smo sedaj v takšni situaciji, kolikor se tiče modernizacije naše industrijske proizvodnje, da moramo ne samo resno misliti, marveč tudi sprovajati v prakso združevanje proizvodnje industrijske sorodnih vej, da se izognemo ukvarjanju z različnimi opravki in omogočimo serijsko izdelavo najvažnejših artiklov, ki jih daje industrija, kar bo spet omogočilo boljše kvaliteto in večjo produktivnost dela ter pocenitev same proizvodnje. Gre namreč za široko in sistematsko kooperacijo sorodnih podjetij, za združevanje, kakor bi se omogočila širša serijska proizvodnja, zlasti predmetov za široko potrošnjo, ali pa izdelava elementov za posamezne predmete. To je mogoče sprovesti, kar pomeni, da se skupnim dogovorom o porazdelitvi proizvodnje, to pa tako, da bo v korist samih podjetij, ki sodelujejo v kooperaciji, kakor tudi v korist potreb na trgu.

Tako združevanje je mogoče ostvariti na več načinov, ker tudi tu ni neke določne šablone, marveč se nasprotno zmogoca elastičnosti sprovanje tega procesa. Tako se na primer morejo združevati podjetja med seboj, potem preko zbornice ali raznih poslovnih, proizvodnih združenj gospodarskih organizacij itd. S takšnimi načini je mogoče organizirati proizvodnjo na višjem tehničnem nivoju, ker se moči združujejo. Na ta način je mogoče mnogo bolje zasledovati potrebe tržišča in na ta način tudi pospeševati proizvodnjo tistih artiklov, ki jih trg najbolj išče, a istočasno ustvarjati tudi večje zaloge, ki so potrebne ravno v zvezi z vzdrževanjem stabilnega tržišča. Je pa važna še neka činjenica, mimo katere ne moremo iti. Imamo namreč podjetja, ki razpolagajo z deficitarnimi proizvodi za tržišče, pa pod silo prilik in zaradi visoke konjunkturalne zavaritve sebi monopolistični položaj, kar spet vpliva na ustvarjanje občasnih motenj na tržišču, v pogledu preskrbe in v pogledu kalkulacije prodajnih cen. Gospodarska združenja bi mogla tu odigrati veliko vlogo z zatiranjem takih pojavov s skupno ekonomsko politiko.

Ko govorimo o združevanju gospodarskih organizacij in o koristih, ki jih more tako združevanje prinesiti, se v izpodbijanje tega opominja na samostojnost podjetij. V takih primerih si je treba biti na jasem v neki stvari. Namreč da združevanje sorodnih gospodarskih organizacij, bilo si na kakršni koli način, ki smo nanje opozorili v tem članku, ali pa nismo o njih govorili, v nobenem primeru ne omejuje njihove samostojnosti in tudi ne samostojnost samoupravnih enot. Nasprotno — gre za to, da to samostojnost v razpolaganju z nekim delom ustvarjenih sredstev še bolj krepimo. To je posebno važno, ker s koncentracijo del in proizvodnje zanesljiveje dosežemo, da se bodo družbena sredstva mnogo racionalneje in koristneje uporabljala, tako da njih planska uporaba kolikor mogoče bolj vpliva na povečanje produktivnosti dela, kar bo vsekakor prineslo vsakemu kooperantu več koristi, zlasti pa trgu. To združevanje, kjer se koncentrirajo sredstva in racionalneje razdeljujejo na najnujnejše stvari, bo maksimalno izkoristilo notranje rezerve

in pripomoglo tudi k znatnim prihrankom pri vložkih v investicije. Kajti zanesljivo je, da bomo ekonomičneje in racionalneje investirali taktiraj, kadar bodo to delala združenja podjetij, kakor pa če to dela vsak zase.

Eden izmed primerov, ki naj služi tej trditvi, je združitev velikega podjetja »Magnohrom« z rudnikom »Bela Stena«, kar bo vsekakor doprineslo k napredku rudnika kot mnogo koristneje surovinske baze temu velikemu podjetju, ki proizvaja drag ognevaren material. Skupni znanstvenoraziskovalni biro in strokovni kadri, s katerimi že razpolaga »Magnohrom«, bo neizmerno koristni za napredek proizvodnje rudnika »Bela Stena«, česar do sedaj ni bilo. Razgovori »Magnohroma«, ki jih v tem smislu vodi še z nekoliko rudniki kot dobavitelji surovin, bodo omogočili, da ti dve zdru-

Teme

ženi podjetji ustvarijo neko solidno enoto z močno gospodarsko osnovo, ki bo zagotovila večjo in cenejšo proizvodnjo ne samo v teh obratih, marveč tudi v samem »Magnohromu«, čigar proizvodi so zelo iskani pri nas in v svetu.

Smu torej na dobri poti, da z različnimi načini združevanja v sorodnih gospodarskih vejah krepimo ekonomsko osnovo v mnogih produktivskih področjih, a s tem dosežemo tudi večjo produktivnost dela in večjo proizvodnjo in da to izredno koristno akcijo vsestransko podpiramo.

(Sedma Sila)

KRMELJSKI RUDARJI SO BOGATO PRAZNOVALI

Dne 3. julija t. l., ko so rudarji po vsej Sloveniji obhajali svoj praznik v spomin na veliko slavo v letu 1934, so imeli rudarji krmeljskega rudnika še posebno slavo. Praznovali so 150-letnico obstoja svojega rudnika. Vse do leta 1942 so kopali premog v krmeljski dolini zasebni podjetniki. Nazvali temu, da je vse do leta 1919 krmeljski rudnik obratoval v manjšem obsegu, je bil za kraj Krmelj in okolice vasi pomemben, saj je zanje gospodarsko mnogo pomenil. Znano je tudi, da je bila Dolenjska vse do leta 1909 gospodarsko slabo razvita, tako tudi Mirkova dolina ni imela železnice. Lokalna železnica Trebnje—Krmelj je bila zgrajena v letih 1906—1907. Vse do tedaj se je ves blagovni promet v teh krajih razvijal s konjsko ali živinsko vprego. Vse večji vspon in razvoj rudnika Krmelj pa je bilo opaziti od leta 1920 dalje, ko je bil njegov lastnik podjetnik Andrej Jakli. Proizvodnja premoga je leta 1926 že znašala 32.000 ton, naslednja leta, zlasti v letih svetovne gospodarske krize, ki se je začela 1929, pa je padala, po vojni pa je zopet začela naraščati in je leta 1937 dosegla 108.790 ton.

Krmeljski rudarji so v zgodovini svojega rudnika preživljali vrsto težav, številne redukcije osebja, dva do trije delovni dnevi v tednu v letih gospodarske krize in še drugo so življenje in obstoje krmeljskih rudarjev poslabšali. Tako so bili mnogi rudarji, ki so morali iti iskati zaslužek v druge rudnike v državi in izven nje. Problem zaposlitve je bil

Cenen in prijeten oddih

START VELEBLAGOVNICE

Komaj teden dni je, odkar so v Trbovljah odprli novo moderno trgovino — veleblagovnico. Prav vse dobis v njej, zato tudi ni nič čudnega, da so tudi ljudje iz bližnje in dalnje okolice veleblagovnico to dni obiskovali. Od otvoritve trgovine prejšnji tork do petka je znašal promet v njej okoli 10 milijonov din. Ta številka je prav zgovorna, ker so v kraju hkrati ugotovili, da v ostalih trgovinah v Trbovljah promet ni dosti nazadoval, oziroma je ostal skoro na isti višini.

V tork, 30. junija, popoldne ob 13. uri se je zbralo pred veleblagovnico na Trgu revolucije nad 1000 ljudi. Delavska godba na pihala pa je zaigrala vsem zbranim nekaj veselih ko-radic in pozdrav, tako da je bilo razpoloženje vseh prav veselo. Predsednik občine Trbovlje Martin Gosak je nato prebraval trak, ki je do tedaj zabranjeval vhod v novo blagovnico. Po krajšem nagovoru je izročil hišni ključ direktorju novega trgovskega podjetja »Prvi junij« v Trbovljah tovarišu Peclju.

Veleblagovnica v Zasavju je odprta, sedaj pa je naloga nakupovalne službe trgovskega podjetja, da bo v njej vedno na voljo vse, kar potrošniki potrebujejo, da jim ne bo treba iskati tega ali onega po Ljubljani, Celju ter Mariboru ali Zagrebu in zapravljati dragocen čas za take nakupe, kar je bilo končno tudi namen otvoritve veleblagovnice v goste naseljenih zasavskih revirjih.

Maturanti večerne ESS v Trbovljah

TRBOVLJE. — Prvi absolutni večerne ekonomske šole v Trbovljah so z uspehom opravili maturo. Sedem tovarišev je pokazalo odlično znanje, devet jih je prav dobrih, devet dobrih, šest zadostnih, samo dva pa imata popravni izpit iz slovenščine.

Ob zaključku so maturantje skupaj s profesorji odšli na štiridnevni izlet po naši domovini. Pouk v večerni ekonomski srednji šoli je trajal tri leta. Od vseh slušateljev je šola zahtevala veliko prizadevnosti in samopodpovedovanj.

V novem letnik večerne ekonomske šole je v Trbovljah se je doslej prijavilo že preko 30 kandidatov.

jenje po 1.200 din, ostalo pa bo dal odred, medtem ko bo znašala hranarina za ostale 2.800 din, oziroma toliko manj, kolikor bo prispevala komisija za letovanje pri občinskem odboru SZDL.

Nazvile temu pa bo to taborjenje za netabornike še vedno za polovico cenejše od letovanj, ki jih pripravljajo ostala društva. Mladina in starejši! Izkoristite svoje politične in preživite z nami deset dni! Spoznali boste našo organizacijo in njeno pomembno vlogo, ki jo ima v današnji družbi, ter doživeli vse lepote, ki vam jih nudi življenje pod platneno streho.

S prirodo k novemu človeku!

...

Pred nekaj dnevi je prispelo na vodstvo odreda »Crnih krtoev« pismo. V njem je taborniška četa iz Znojli povabila zagorske tabornike na enega izmed svojih sestankov. Zanimivo je, da je to prvi primer, ko so ustanovili organizacijo na lastno pobudo. Taborniki v Znojli so na sestanku obravnavali vrsto zelo aktualnih vprašanj, ki se danes pojavljajo po vaseh. Njihov namen je, da vključijo kmetičke mladino — ki se po končani šoli preprosto zbira v gostinah, v organizacijo, ki jih bo usmerila na lepšo in koristnejšo pot.

Koncert pionirjev pevcev

Je treba dati tisto, česar si žel in peti tisto, kar pevec radi poje. Samo po tej poti in s pogumnim rušenjem okorelih tradicij bomo lahko premagali tako pretečo slovensko zborovsko krizo in dosegli pri postulatih ponovno popularizacijo našega vokalnega glasbenega ustvarjanja.

Marko Čibej

ZASEKALI SO KORENINE

IZ RAZGOVORA S PREDSEDNIKOM STEKLARNIŠKEGA KLUBA MLADIH PROIZVAJALCEV

Dobila sva se na vaškenski razstavi, kjer ima svoj oddelek tudi steklarniški klub mladih proizvajalcev. Pri ogledovanju predelav vaz in drugih steklarskih izdelkov, ki so jih izdelale spretnosti roke mladih steklarjev, sva ugotovila, da je KMP naredil spet korak naprej v svojem razvoju. Ogledovalcu razstave ni težko odkriti vsi tisto neizmerne ljubezni, ki so jo misli ljudi vdelali v izdelke. To kajpak ne velja samo za mlade steklarje, kajti prisotnostjo so tudi izdelki vajencev, ki so ustvarili čudovite stvari za razstavo.

Zasekali so korenine... Klub mladih proizvajalcev je že zasekal v korenine ljubosumnosti, ki niso dovolile prenašanja izkušenj delovnih navad, skrat-

ka znanja na mlade steklarje. V tem pogledu je že narejena prelomnica, četrtno primeri ljubosumnosti se niso povsem odstranili. Za napredek mladih steklarjev pa je pomembno že dejstvo, da imajo klub, ki jim omogoča iskanje vedno novega in ki laže priteguje starejše strokovnjake k vzgoji mladih tovarišev.

Prenašanje izkušenj oziroma znanja na mlajočo generacijo steklarjev pa ni samo naloga kluba mladih proizvajalcev, temveč tudi ostalih zavestnih sil v tovarni in izven nje. To je namreč tudi vprašanje bodočnosti steklarne, ljubosumno čuvati znanje zase, pomeni živeti v strahu, da bi bil jutrišnji dan bogatejši in lepši kot pa je dan-

današnji čas. To je z drugo besedo egoizem najslabše vrste, ki ne bi bil smel biti last katerega koli člena socialistične družbe. Zaseka, ne more biti lepšega pri-spevka k sreči bodočih generacij, kot dati jim svoje bogate izkušnje, da bi jih nova pokolenja razvijala dalje k blagostanju.

Se smejejo vključevati v delavsko samoupravljanje. Ko je delavski svet imenoval razne komisije, ni spregledal tudi članov kluba mladih proizvajalcev, ki imajo v teh komisijah možnost ne samo, da se udeležijo, temveč da daje svoj prispevek v razpravah o pomembnih vprašanjih tovarne. Napaka pa je bila v tem, da so mlade ljudi vključili v manj pomembne komisije, ne pa tudi v tiste organe delavskega sveta, ki se ukvarjajo s ključnimi problemi tovarne. Zastopniki kluba mladih proizvajalcev bi morali biti tudi v komisiji za napredek proizvodnje, ker se namreč v mladih ljudeh kljub skromnim izkušnjam skriva toliko pobud, da jih zares ne gre spregledati. Res je, da te pobude niso v celoti uresničljive, toda kaj je vredno že samo to, da pri mladih ljudeh ne manjka dobre volje, ki se lahko kad hitro spremeni v ustvarjalno dejavnost, koristno za razvoj steklarne.

Razen praktičnega dela, ki omogoča mladim steklarjem pridobivanje praktičnih veščin, in strokovnih predavanj, ki niso

(Nadaljevanje na 3. strani)

PLANINSKA KOČA NA BOHORJU

ZLATA JAMA JE USAHNILA

Šla je v Trst s čisto drugačnim namenom kot drugi obiskovalci. Drugi so imeli s seboj denar. Nekaj v denar, tako zaradi lepšega, ostalega pa skritega na vseh mogočih in nemogočih delih telesa. Njihovi obrazi so razodevali brezskrbnost, ona pa je vedela, da je to samo slepota, ki ga tako zgornjo kažejo. Kaj jim je bilo mar, ali je Trst lep, kaj razgled, ki se človeku nudi na morje, in široke ulice? Blago, blago, poceni blago, najrazličnejše blago, to je Trst, to, in ničesar drugega!

Ona pa ni imela niti denarja. V tem pogledu je bila brezskrbna. Zares ga ni imela. Pa tudi lepote Trsta ji niso bile mar. Imela pa je namen, v sebi skrit namen, s katerim je računala na dobiček.

Na mej se je nathoma rogala tistim, ki so jih cariniki olajšali za težke tisočake. Ona je mirno izpraznila žep, torbico, in se prav tako mirno

pustila preiskati. Toda ko je prišla v Trst, je vedela, kje mora potrkati. Trgovec je bil sila priazen in vljuden. Iz blagajne je zajel šop lično izdelanih prospektov, na katerem je bilo napisano vse, kar je potrebno. Njegovo ime, kakšne vrste blaga ima na zalogi, predvsem pa cene. Globoko znizane cene, kvaliteta pa prvostarna. V pičlih petih minutah sta bila domjenca. Vsi tisti, ki bodo pri njem kupovali blago s tem listkom, bodo zlata jama zanje. Od vsakega listka in količine prodanega blaga bo dobila toliko in toliko odstotkov provizije. Trgovec ji je povedal nekaj trikov, kako bo lahko vnovčevala njegove listke, in zanje je bil Trst končan.

Cez nekaj mesecev se je spet oglašila. Listki so bili malone vsi oddani. Trgovec jo je pohvalil za njeno vne-mo in izračunal, koliko provizije se je nabralo. Ona mu je razložila, da je kupce pri navadila na to, da naročajo blago kar v njegovi trgovini, saj

ni nujno, da bi sami prihajali v Trst. Trgovec ji je hotel izročiti provizijo. Ona pa ni hotela. Ne, zares ni hotela. Bo še počakala, da se bo nabralo še več.

Ljudje pri nas pa so preklinjali. Za slabo blago so plačevali drag denar. Pa kaj to, saj je ona dobivala provizijo! Šeasoma se je dobiček nabiral. Trgovec ji je slednjič kupil toliko zaželeno in postal kot darilo v Slovenijo. Plačala je tisto carino, ki ni bila kdo ve kaj velika. Trgovec pa ji je poslal še nov šop prospektov: »Kupujte v naši trgovini, kjer so najnižje cene, vse blago pa najbolj kvaliteto.«

Trgovina je cvetela, cvetela. Vse do prejšnjega meseca, ko je oblast avtoritativno odpravila nemogoče razmere. Ona je preklinjala: pa ravno zdaj, v tem trenutku, ko se je trgovina lele dobro razcvetela, ko bi lahko postavila hišico brez večjega truda! Prokleta Jugoslavija, ki ne pusti ljudem, da bi mirno, brez skrbi živeli in bogateli na račun lahkovernih ljudi!

Zanje in za mnoge druge je zlata jama usahnila. Ostal ji je še zabor prospektov. Kaj bi z njimi zdaj, ko je trgovine konec!

vereti, saj ni bilo mogoče govoriti o razvoju industrije, ker je Dolenjska ni poznala. Socialne prilike so bile tedaj slabe, saj je bil boj za pravice, boj za delo in obstanek tudi boj krmeljskih rudarjev.

Ko je izbruhnila druga svetovna vojna in sta nemški in italijanski okupator zasedla našo zemljo, so se tudi krmeljski rudarji pridružili narodnoosvobodilnemu boju. Odlili so v partizane ali pa z različnimi sabotažami pomagali rušiti moč okupatorja.

Obnova krmeljskega rudnika po osvoboditvi ni bila lahka, saj je med vojno mnogo pretrpel in njegove perspektive niso bile kaj rožnate. Leta 1945 je znašala proizvodnja le nekaj sto tona premoga, vendar so naslednjega leta 1946 v njem že nakopali 10.717 ton premoga ter je nato proizvod-

doma na Bohorju postregel z nekaterimi zanimivimi podatki, s katerimi to pot seznanjamo naše bralce:

Planinski dom na Bohorju je že sedaj, še pred svojim odprtjem, zelo poznan in razveseljuje dobro obiskana planinska postojanka, ki jo radi množično obiskujejo ne samo ljudje iz Spodnjega Posavja, Zasavja in naše domačine, temveč tudi številni planinci iz sosednjih republik, predvsem pa iz Hrvaške oz. Zagreba. Še pred vojno so bivše koč, ki je v času okupacije pogorela, obiskovali v lepem številu planinci in delovni ljudje, po osvoboditvi pa je obisk Bohorja še znatneje narasel, za kar gre nemala zasluga in prizadevanje predvsem PD Senovo in raznim drugim organizacijam.

Nov planinski dom je moderno grajena postojanka, s skladno urejenimi, svetlimi ter zelo higijenski in udobnimi prostori ter v tem pogledu ne zaostaja za mnogimi podobnimi v Alpah. Dom bo imel ob odprtju 22 postelj v treh sobah in nadalje 52 mest na skupnem ležišču, tako da bo kapaciteta 75 nočišč nudila dovolj zagotovila bodočim potrebam izletnikov.

Ob odprtju in dalje bo dom stalno oskrbovan. V njem je že sedaj napeljana dobra in zdrava bohorska pitna voda, nadalje bo v domu električna razsvetljava, ki se prav sedaj končuje, ter še druge udobnosti, o katerih pa je najbolje, da se ljubitelji planin na Bohorja sami prepričajo, ko bodo obiskali dom.

Tajnik društva nam je zagotovil, da se bodo vsi obiskovalci na Bohorju sares lepo počutili, za kar bo preskrbljeno. Nikomur, ki bo enkrat obiskal bohorske vrhove, ne bo žal, rad bo nanje še prišel, saj zares na Slovenskem ni mnogo takšnih gora, kjer bi se poleg bogate planinske flore in lepote družila še tista opojna milina, ki jo nudi zatiranje temnih gozdov, pa spet sončni travniki in pašniki. Vse leto je na Bohorju doživljati in razvedrila dovolj, ko pa pride zima, je smučarjem odprt nov svet zimskega veselja — to so idealni tereni na Zaloških travnikih, pa dalje proti Ravnemu in drugam.

V kočah bodo montirali tudi televizijski sprejemnik, s čimer se bo obisk še znatno povečal, zlasti zato, ker bo tukaj odlično sprejem.

Kot izhodišna železniška postaja je najprikladnejša Brestanica, od koder je redna avtobusna zveza do Senovega. Od tu pa je skozi dolino Srebotina do koč le dve uri in pol hoda. Pot je zlozna, zelo dobro markirana in dostopna za stare in mlade ob vsakem času. Tudi iz smeri Planine in od železniške postaje Sentjurj je prelepa hoja na Bohor in h koč.

Seveda so še mnoge poti, markirane in urejene, po katerih prihajajo obiskovalci Bohorja iz Kozjake, Podređe in ostalih kozjanskih krajev, a tudi iz severno-bliške strani so možni dostopi, vendar je preko Senovega najboljši.

Toliko za sedaj seznanjamo naše bralce, o bližnji proslavi in odprtju koč pa bomo najbrž še pisali, saj bo to za Posavje važen dogodek, na katerega še sedaj opozarjamo predvsem vse prebivalce iz bližnje in daljnje okolice.

Ker se za proslavo na Bohorju, združeno z odprtjem koč, obeta velik obisk iz vseh naših občin Zasavja, bo odboj za proslavo 4. oktobra KPJ na Senovem, v čigar okvir sodi tudi ta prireditelj, pravočasno zbral vse priglasitve udeležencev, da se zagotovo prehrana in ostale potrebe na dan odprtja planinskega doma.

Senovčani vabijo vse, ki jim ni težko priti na Bohor in ki si želijo razvedrila in prijetnega razpoloženja v partizanskem Bohorju, da 23. avgusta pridejo na veliko proslavo obletnice zborovanja kozjanskih aktivistov.

Od Litije do Brežic

V Šmarinem imajo zdaj še drugi partizanski spomenik

Pred leti so postavili člani delovnega kolektiva tedanjega lesnega podjetja »Tesa« svojevredni spomenik padlim članom kolektiva. Spomenik je iz lesa in je postavljen v leseno oto, ki stoji ob vstopu v podjetje sedanje Lesne industrije Litije.

Zdaj pa je šmarska Zveza borcev postavila spomenik vsem padlim borcem, žrtvam fašizma iz domače vasi. Spomenik je iz rezane kamena in stoji na Ušju, to je na delu Smarne v smeri proti Litiji. V bližini spomenika je cestno križišče, zraven pa je tudi letno telovadnico in zadržalni dom, ki so ga zgradili pred leti. Ker je zdaj prostor okrog spomenika urejen, je šmarino pridobil na svoji zunanosti.

Slovesno odkritje partizanskega spomenika je dokazalo, da ima tradicija narodnoosvobodilne vojne v tej vasi in okolici trdne korenine.

Gostovanje v Kočevju

V soboto, 27. junija, ob 20. uri je v domu »Svobode« v Salki vasi v Kočevju gostovalo gledališče DPD »Svoboda« Trbovlje — Gostitelj s Kaiserjevo dramo v treh dejanjih »Vojak Tanaka«. Glas o tem, da so bili trboveljski igralci z Mežani na nedavni reviji igralskih skupin Slovenije v Velenju izbrani, da bodo zastopali slovenske gledališke amaterje na zveznem festivalu, ki bo ta mesec na Hvaru, je segel tudi do nas. Odmek je bil za goste kaj časten: domače občinstvo je dvorano napolnilo do zadnjega kotička. Igra gostov je izpolnila naše pričokovanje: po predstavi pa se nismo mogli otepati občutka, da gostje le niso pokazali vrhov svoje umetniške in ustvarjalne zmogljivosti. Temu pa je bržkone bila krivica učenec, v kateri so se znašli na našem odru, ki je toliko manjši od trboveljskega.

Po predstavi so domačini med burnim odobravanjem gledalcev

Nesreča litijskega zdravnikar po Jančani

Področje litijske občine se je ob zadnji popravki občinskih meja res precej povečalo, tako da imata oba litijska zdravnikar zmeraj dovolj dela tudi po litijskih hribih. Litijski zdravnik dr. Miro Vrtanek je bil kilcan k bolniku v hribovski zaselek na Jančah. Do Jevnice se je peljal z motornim kolesom, nato pa je odšel v hribe. Ko se je vračal od bolnika, mu je na splošni surnini nad Kočevje hlo v Jevnici spodrsnilo, da je padel tako nesrečno, da si je pretrgal kite v kolenu (meniskus). — Ponesrečenega zdravnikar so našli neblnega na delu turisti, ki so ga prenesli v dolino, od tam pa so ga z reševalnim avtomobilom odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Zdravnikar priključeni zdravnik dr. Vrtanek več tednov v bolniški postelji, ker so mu nogo dali v mavco. — Želimo mu skorajšnje okrevanje!

VELIKA TOMBOLA RUDARJA

Sportno društvo »Rudar« Trbovlje, obvešča občinstvo, da prireja tradicionalno tombolo tudi v letošnjem letu in sicer, dne 6. septembra. Pohitite z nakupom tombolskih kart, ker jih bo v prodaji samo 10.000.

TOMBOLSKI ODBOR

ZASEKALI SO KORENINE

(Nadaljevanje z 2. strani)

Bila tako redka, je klub mladih proizvajalcev organiziral tudi ekonomsko — politično vzgojo mladih steklarjev. Tako so nedavno poslušali predavanje tov. Franca Tranteta o vtihih, ki si jih je nabral na strokovni praksi oziroma specializaciji pri

»Schwarzkopfu« v Berlinu, še prej pa predavanje inženirja Birse o vtihih iz Amerike. Razumljivo, da obe predavanji nista razkrili mladim ljudem samo steklarske zanimivosti drugih držav, temveč tudi njihove odnose in politične sile.

Klub mladih proizvajalcev bo v kratkem organiziral zanimivo predavanje o političnem gospodarstvu steklarne. Tudi konkretno poglobljanje v problematiko podjetja je namreč odlika dejavnosti kluba, ki se ne izgublja samo v načelnih razpravah o splošnih problemih, temveč se zanima tudi za vprašanja proizvodnje, nagajevanja, organizacije dela itd., ki jih dan za dnem postavlja pred kolektiv življenje.

Disciplina je prvi pogoj za uspešno delo

»Brez discipline ni in ne more biti uspešnega dela.« je dejal Franc Trante, ko sem ga vprašal, kako je pri njih s to stranjo življenja. Vodstvu kluba ne gre toliko za število, kot za kakovost ali bolj rečeno, samozavest mladih proizvajalcev, ki jim mora biti želja po vsestranskem znanju na prvem mestu. V klubu niso dobrodošli taki člani, ki jim gre samo za to, da bi se lahko udeleževali izletov, ekskurzij in podobnega. Takšni mladinci, pravijo v klubu, naj raje ostanejo znanj, ker bi delu kluba prej škodovali kot pa koristili. V tem je tudi vzrok, da imajo v pravilih kluba tako stroga disciplinska določila. Se v tem mesecu bodo spet pregledali dejavnost članov. Tiste, ki so še trikrat ali celo večkrat neupravičeno izostali od predavanj, praktičnega dela, sestankov itd., bodo izključili iz kluba. Mladinci, ki se dvakrat neupravičeno niso udeležili rednih oblik dela, bodo kaznovani s stroгим ukorom pred izključitvijo, a one s prvim disciplinskim prekrškom bodo grajali z ukorom. To pomeni, da ostanejo v klubu res samo taki mladinci in mladinke, ki imajo resne namene in gredo željo po strokovnem in ekonomsko-političnem znanju.

Kmalu bodo gostje

»Saturnusa«

Mladi proizvajalci ljubljanskega »Saturnusa« so povabili hrastniške mlade steklarje na obisk, da bi izmenjali izkušnje in se med seboj spoznali. Do tega obiska, ki se ga člani hrastniškega KMP zelo veselijo, so prišli bržčas za teden, Mladina »Saturnusa« pa ni prvi kolektiv, s katerim so mladi steklarji navezali koristne stike.

Partizanske družine iz okolnih hrastniških vasi, ki so jih obiskali in obdarili člani steklarskega kluba mladih proizvajalcev, te goste ne morejo pozabiti. Najbolj jih veselilo to, da temelji vzgoja mladih steklarjev na tradicijah narodnoosvobodilne borbe, ki lahko dajo človeku najlepše in najplebše, kar more imeti socialistični človek.

Tako sva končala nevezan razgovor, medtem ko so v razstavne prostore prihajali vedno novi ljudje, občudujoč sadove pridnih mladih rok in zdravega razuma.

— Jak

POZDRAVI

IZ KARLOVCA

Po zaključku redakcije naše zadnje številke smo prejeli še naslednje čestitke pripadnikov JLA iz revirjev, ki služijo svoj kadrovski rok v Karlovcu. Ob 4. juliju borbeno pozdravljajo vse Zasavčane: Janez KNEŽ, Edo ŽUPANČIČ, Bogo FLISEK, SCURK, Jože OTOPAL, Sulejman HALILAGIĆ in Boris MALOVRH.

tedna

nja stalno naraste. Kakor drugod je bil plod dolgoletnega borb in prizadevanj delovnih ljudi tudi pri krmeljskih rudarjih delavsko samoupravljanje. Rudarji v Krmelju so prevelj v upravljanje svoj rudnik 12. septembra 1950. Danes tudi krmeljski rudar ni več predmet izkoriščanja, kot je bil nekoč, temveč sam odloča pri upravljanju rudnika.

Rudnik Krmelj ima vse pogoje za svoj nadaljnji razvoj, prav tako tudi moderno urejeno opekarno, ki se razvija. Danes ima krmeljski rudnik že prav lepo produkto ter so njegovi glavni odjemalci Elektrizna Trbovlje, ki prevzema letno 52.000 ton premoga, podjetje Kurivo Ljubljana 8.000 ton, Šuma Zagreb 8.000 ton, Kurivo Maribor 7.000 ton, Elektrizna Brestanica 7.500 ton, h katerim je treba prišteti še druge manjše odjemalce.

Stopedecetletno rudnika so v Krmelju praznovali z raznimi kulturnimi in športnimi prireditvami.

NOVA PLANINSKA POSTOJANKA NA BOHORJU

V Spodnjem Posavju bodo v avgustu slavili pomemben dogodek. Takrat bodo namreč na partizanskem Bohorju iznad Senovega odprli nov planinski dom. To slavlje bodo združili z veliko proslavo 15. obletnice zborni kozjanskih aktivistov, ki je bil v neposredni bližini doma, v osrčju Bohorja. Takratno shorovanje je vodil tov. Sergej Kraigher, sekretar Kozjanskega okrožja. Tovariš Kraigher je prevel tudi pokroviteljstvo nad letošnjim praznovanjem 15. obletnice tega dogodka.

Planinski dom, ki so ga zgradili nadse poštvalni senovski planinci, stoji pol ure hoda iznad najvišjega vrha na Bohorju Javornika (1023 m). Od tod je tudi izhodišče na prelepe ostale bohorske vrhove Osilce, Skalico in drugam.

Dom sam stoji v prekrasni kotlini, obdani s temnimi gozdovi, iznad njega pa se dviguje prelep travnat vrh, s katerega je mogočeno razgled po širni savski dolini ter dalje, do mejnih slovenskih gor.

Tov. Stojan Šibila, tajnik in najzastavnejši član PD Bohor na Senovem, nam je o vprašanju gradnje planinskega

OD SREDE DO SREDE

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 17.00 in 19.30 v radijskem dnevniku, ter ob 22.00. »Naš jedilnik« vsak delavnik ob 8.45. »Kmetijske nasvete« vsak delavnik ob 12.55. Oddajo »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo« ob torkih, četrtkih in sobotah ob 14.35, ob nedeljah pa ob 12.00 in 14.15. Oddajo »Dobro jutro, dragi poslušalci« (peter glasbeni spored) pa vsak delavnik ob 8.00 do 9.00.

SREDA, 8. julija
9.20 Mladinski radijski roman v nadaljevanjih — James Kršini: Srečni otoki v zavetrju. 9.35 Mladinski pevci in godci v prostem letu — 10.10 Plesni zvoki iz orkestra — 10.15 Billy Berkling in Rudy Risway — 11.00 Pevce za zabavo — 11.30 Koroške narodne zborovske prireditve — 12.00 15 minut z Vaskim kvintetom — 12.30 Veneški narodni orkester — 13.00 Pevci in godci — 13.10 Pevci in godci — 13.20 Pevci in godci — 13.30 Pevci in godci — 13.40 Pevci in godci — 13.50 Pevci in godci — 14.00 Pevci in godci — 14.10 Pevci in godci — 14.20 Pevci in godci — 14.30 Pevci in godci — 14.40 Pevci in godci — 14.50 Pevci in godci — 15.00 Pevci in godci — 15.10 Pevci in godci — 15.20 Pevci in godci — 15.30 Pevci in godci — 15.40 Pevci in godci — 15.50 Pevci in godci — 16.00 Pevci in godci — 16.10 Pevci in godci — 16.20 Pevci in godci — 16.30 Pevci in godci — 16.40 Pevci in godci — 16.50 Pevci in godci — 17.00 Pevci in godci — 17.10 Pevci in godci — 17.20 Pevci in godci — 17.30 Pevci in godci — 17.40 Pevci in godci — 17.50 Pevci in godci — 18.00 Pevci in godci — 18.10 Pevci in godci — 18.20 Pevci in godci — 18.30 Pevci in godci — 18.40 Pevci in godci — 18.50 Pevci in godci — 19.00 Pevci in godci — 19.10 Pevci in godci — 19.20 Pevci in godci — 19.30 Pevci in godci — 19.40 Pevci in godci — 19.50 Pevci in godci — 20.00 Pevci in godci — 20.10 Pevci in godci — 20.20 Pevci in godci — 20.30 Pevci in godci — 20.40 Pevci in godci — 20.50 Pevci in godci — 21.00 Pevci in godci — 21.10 Pevci in godci — 21.20 Pevci in godci — 21.30 Pevci in godci — 21.40 Pevci in godci — 21.50 Pevci in godci — 22.00 Pevci in godci — 22.10 Pevci in godci — 22.20 Pevci in godci — 22.30 Pevci in godci — 22.40 Pevci in godci — 22.50 Pevci in godci — 23.00 Pevci in godci — 23.10 Pevci in godci — 23.20 Pevci in godci — 23.30 Pevci in godci — 23.40 Pevci in godci — 23.50 Pevci in godci — 24.00 Pevci in godci — 24.10 Pevci in godci — 24.20 Pevci in godci — 24.30 Pevci in godci — 24.40 Pevci in godci — 24.50 Pevci in godci — 25.00 Pevci in godci — 25.10 Pevci in godci — 25.20 Pevci in godci — 25.30 Pevci in godci — 25.40 Pevci in godci — 25.50 Pevci in godci — 26.00 Pevci in godci — 26.10 Pevci in godci — 26.20 Pevci in godci — 26.30 Pevci in godci — 26.40 Pevci in godci — 26.50 Pevci in godci — 27.00 Pevci in godci — 27.10 Pevci in godci — 27.20 Pevci in godci — 27.30 Pevci in godci — 27.40 Pevci in godci — 27.50 Pevci in godci — 28.00 Pevci in godci — 28.10 Pevci in godci — 28.20 Pevci in godci — 28.30 Pevci in godci — 28.40 Pevci in godci — 28.50 Pevci in godci — 29.00 Pevci in godci — 29.10 Pevci in godci — 29.20 Pevci in godci — 29.30 Pevci in godci — 29.40 Pevci in godci — 29.50 Pevci in godci — 30.00 Pevci in godci — 30.10 Pevci in godci — 30.20 Pevci in godci — 30.30 Pevci in godci — 30.40 Pevci in godci — 30.50 Pevci in godci — 31.00 Pevci in godci — 31.10 Pevci in godci — 31.20 Pevci in godci — 31.30 Pevci in godci — 31.40 Pevci in godci — 31.50 Pevci in godci — 32.00 Pevci in godci — 32.10 Pevci in godci — 32.20 Pevci in godci — 32.30 Pevci in godci — 32.40 Pevci in godci — 32.50 Pevci in godci — 33.00 Pevci in godci — 33.10 Pevci in godci — 33.20 Pevci in godci — 33.30 Pevci in godci — 33.40 Pevci in godci — 33.50 Pevci in godci — 34.00 Pevci in godci — 34.10 Pevci in godci — 34.20 Pevci in godci — 34.30 Pevci in godci — 34.40 Pevci in godci — 34.50 Pevci in godci — 35.00 Pevci in godci — 35.10 Pevci in godci — 35.20 Pevci in godci — 35.30 Pevci in godci — 35.40 Pevci in godci — 35.50 Pevci in godci — 36.00 Pevci in godci — 36.10 Pevci in godci — 36.20 Pevci in godci — 36.30 Pevci in godci — 36.40 Pevci in godci — 36.50 Pevci in godci — 37.00 Pevci in godci — 37.10 Pevci in godci — 37.20 Pevci in godci — 37.30 Pevci in godci — 37.40 Pevci in godci — 37.50 Pevci in godci — 38.00 Pevci in godci — 38.10 Pevci in godci — 38.20 Pevci in godci — 38.30 Pevci in godci — 38.40 Pevci in godci — 38.50 Pevci in godci — 39.00 Pevci in godci — 39.10 Pevci in godci — 39.20 Pevci in godci — 39.30 Pevci in godci — 39.40 Pevci in godci — 39.50 Pevci in godci — 40.00 Pevci in godci — 40.10 Pevci in godci — 40.20 Pevci in godci — 40.30 Pevci in godci — 40.40 Pevci in godci — 40.50 Pevci in godci — 41.00 Pevci in godci — 41.10 Pevci in godci — 41.20 Pevci in godci — 41.30 Pevci in godci — 41.40 Pevci in godci — 41.50 Pevci in godci — 42.00 Pevci in godci — 42.10 Pevci in godci — 42.20 Pevci in godci — 42.30 Pevci in godci — 42.40 Pevci in godci — 42.50 Pevci in godci — 43.00 Pevci in godci — 43.10 Pevci in godci — 43.20 Pevci in godci — 43.30 Pevci in godci — 43.40 Pevci in godci — 43.50 Pevci in godci — 44.00 Pevci in godci — 44.10 Pevci in godci — 44.20 Pevci in godci — 44.30 Pevci in godci — 44.40 Pevci in godci — 44.50 Pevci in godci — 45.00 Pevci in godci — 45.10 Pevci in godci — 45.20 Pevci in godci — 45.30 Pevci in godci — 45.40 Pevci in godci — 45.50 Pevci in godci — 46.00 Pevci in godci — 46.10 Pevci in godci — 46.20 Pevci in godci — 46.30 Pevci in godci — 46.40 Pevci in godci — 46.50 Pevci in godci — 47.00 Pevci in godci — 47.10 Pevci in godci — 47.20 Pevci in godci — 47.30 Pevci in godci — 47.40 Pevci in godci — 47.50 Pevci in godci — 48.00 Pevci in godci — 48.10 Pevci in godci — 48.20 Pevci in godci — 48.30 Pevci in godci — 48.40 Pevci in godci — 48.50 Pevci in godci — 49.00 Pevci in godci — 49.10 Pevci in godci — 49.20 Pevci in godci — 49.30 Pevci in godci — 49.40 Pevci in godci — 49.50 Pevci in godci — 50.00 Pevci in godci — 50.10 Pevci in godci — 50.20 Pevci in godci — 50.30 Pevci in godci — 50.40 Pevci in godci — 50.50 Pevci in godci — 51.00 Pevci in godci — 51.10 Pevci in godci — 51.20 Pevci in godci — 51.30 Pevci in godci — 51.40 Pevci in godci — 51.50 Pevci in godci — 52.00 Pevci in godci — 52.10 Pevci in godci — 52.20 Pevci in godci — 52.30 Pevci in godci — 52.40 Pevci in godci — 52.50 Pevci in godci — 53.00 Pevci in godci — 53.10 Pevci in godci — 53.20 Pevci in godci — 53.30 Pevci in godci — 53.40 Pevci in godci — 53.50 Pevci in godci — 54.00 Pevci in godci — 54.10 Pevci in godci — 54.20 Pevci in godci — 54.30 Pevci in godci — 54.40 Pevci in godci — 54.50 Pevci in godci — 55.00 Pevci in godci — 55.10 Pevci in godci — 55.20 Pevci in godci — 55.30 Pevci in godci — 55.40 Pevci in godci — 55.50 Pevci in godci — 56.00 Pevci in godci — 56.10 Pevci in godci — 56.20 Pevci in godci — 56.30 Pevci in godci — 56.40 Pevci in godci — 56.50 Pevci in godci — 57.00 Pevci in godci — 57.10 Pevci in godci — 57.20 Pevci in godci — 57.30 Pevci in godci — 57.40 Pevci in godci — 57.50 Pevci in godci — 58.00 Pevci in godci — 58.10 Pevci in godci — 58.20 Pevci in godci — 58.30 Pevci in godci — 58.40 Pevci in godci — 58.50 Pevci in godci — 59.00 Pevci in godci — 59.10 Pevci in godci — 59.20 Pevci in godci — 59.30 Pevci in godci — 59.40 Pevci in godci — 59.50 Pevci in godci — 60.00 Pevci in godci — 60.10 Pevci in godci — 60.20 Pevci in godci — 60.30 Pevci in godci — 60.40 Pevci in godci — 60.50 Pevci in godci — 61.00 Pevci in godci — 61.10 Pevci in godci — 61.20 Pevci in godci — 61.30 Pevci in godci — 61.40 Pevci in godci — 61.50 Pevci in godci — 62.00 Pevci in godci — 62.10 Pevci in godci — 62.20 Pevci in godci — 62.30 Pevci in godci — 62.40 Pevci in godci — 62.50 Pevci in godci — 63.00 Pevci in godci — 63.10 Pevci in godci — 63.20 Pevci in godci — 63.30 Pevci in godci — 63.40 Pevci in godci — 63.50 Pevci in godci — 64.00 Pevci in godci — 64.10 Pevci in godci — 64.20 Pevci in godci — 64.30 Pevci in godci — 64.40 Pevci in godci — 64.50 Pevci in godci — 65.00 Pevci in godci — 65.10 Pevci in godci — 65.20 Pevci in godci — 65.30 Pevci in godci — 65.40 Pevci in godci — 65.50 Pevci in godci — 66.00 Pevci in godci — 66.10 Pevci in godci — 66.20 Pevci in godci — 66.30 Pevci in godci — 66.40 Pevci in godci — 66.50 Pevci in godci — 67.00 Pevci in godci — 67.10 Pevci in godci — 67.20 Pevci in godci — 67.30 Pevci in godci — 67.40 Pevci in godci — 67.50 Pevci in godci — 68.00 Pevci in godci — 68.10 Pevci in godci — 68.20 Pevci in godci — 68.30 Pevci in godci — 68.40 Pevci in godci — 68.50 Pevci in godci — 69.00 Pevci in godci — 69.10 Pevci in godci — 69.20 Pevci in godci — 69.30 Pevci in godci — 69.40 Pevci in godci — 69.50 Pevci in godci — 70.00 Pevci in godci — 70.10 Pevci in godci — 70.20 Pevci in godci — 70.30 Pevci in godci — 70.40 Pevci in godci — 70.50 Pevci in godci — 71.00 Pevci in godci — 71.10 Pevci in godci — 71.20 Pevci in godci — 71.30 Pevci in godci — 71.40 Pevci in godci — 71.50 Pevci in godci — 72.00 Pevci in godci — 72.10 Pevci in godci — 72.20 Pevci in godci — 72.30 Pevci in godci — 72.40 Pevci in godci — 72.50 Pevci in godci — 73.00 Pevci in godci — 73.10 Pevci in godci — 73.20 Pevci in godci — 73.30 Pevci in godci — 73.40 Pevci in godci — 73.50 Pevci in godci — 74.00 Pevci in godci — 74.10 Pevci in godci — 74.20 Pevci in godci — 74.30 Pevci in godci — 74.40 Pevci in godci — 74.50 Pevci in godci — 75.00 Pevci in godci — 75.10 Pevci in godci — 75.20 Pevci in godci — 75.30 Pevci in godci — 75.40 Pevci in godci — 75.50 Pevci in godci — 76.00 Pevci in godci — 76.10 Pevci in godci — 76.20 Pevci in godci — 76.30 Pevci in godci — 76.40 Pevci in godci — 76.50 Pevci in godci — 77.00 Pevci in godci — 77.10 Pevci in godci — 77.20 Pevci in godci — 77.30 Pevci in godci — 77.40 Pevci in godci — 77.50 Pevci in godci — 78.00 Pevci in godci — 78.10 Pevci in godci — 78.20 Pevci in godci — 78.30 Pevci in godci — 78.40 Pevci in godci — 78.50 Pevci in godci — 79.00 Pevci in godci — 79.10 Pevci in godci — 79.20 Pevci in godci — 79.30 Pevci in godci — 79.40 Pevci in godci — 79.50 Pevci in godci — 80.00 Pevci in godci — 80.10 Pevci in godci — 80.20 Pevci in godci — 80.30 Pevci in godci — 80.40 Pevci in godci — 80.50 Pevci in godci — 81.00 Pevci in godci — 81.10 Pevci in godci — 81.20 Pevci in godci — 81.30 Pevci in godci — 81.40 Pevci in godci — 81.50 Pevci in godci — 82.00 Pevci in godci — 82.10 Pevci in godci — 82.20 Pevci in godci — 82.30 Pevci in godci — 82.40 Pevci in godci — 82.50 Pevci in godci — 83.00 Pevci in godci — 83.10 Pevci in godci — 83.20 Pevci in godci — 83.30 Pevci in godci — 83.40 Pevci in godci — 83.50 Pevci in godci — 84.00 Pevci in godci — 84.10 Pevci in godci — 84.20 Pevci in godci — 84.30 Pevci in godci — 84.40 Pevci in godci — 84.50 Pevci in godci — 85.00 Pevci in godci — 85.10 Pevci in godci — 85.20 Pevci in godci — 85.30 Pevci in godci — 85.40 Pevci in godci — 85.50 Pevci in godci — 86.00 Pevci in godci — 86.10 Pevci in godci — 86.20 Pevci in godci — 86.30 Pevci in godci — 86.40 Pevci in godci — 86.50 Pevci in godci — 87.00 Pevci in godci — 87.10 Pevci in godci — 87.20 Pevci in godci — 87.30 Pevci in godci — 87.40 Pevci in godci — 87.50 Pevci in godci — 88.00 Pevci in godci — 88.10 Pevci in godci — 88.20 Pevci in godci — 88.30 Pevci in godci — 88.40 Pevci in godci — 88.50 Pevci in godci — 89.00 Pevci in godci — 89.10 Pevci in godci — 89.20 Pevci in godci — 89.30 Pevci in godci — 89.40 Pevci in godci — 89.50 Pevci in godci — 90.00 Pevci in godci — 90.10 Pevci in godci — 90.20 Pevci in godci — 90.30 Pevci in godci — 90.40 Pevci in godci — 90.50 Pevci in godci — 91.00 Pevci in godci — 91.10 Pevci in godci — 91.20 Pevci in godci — 91.30 Pevci in godci — 91

FILM NA KRATKO

Med zadnje uspehe mojstra risanege filma, Walta Disneya, sodi nedavno dokončano film »Trnjulčica«. Disney, ki se zdi manj ukvarja z risanimi filmi, je »Trnjulčico« pripravil štiri leta in je za ta film porabil precej milijonov dolarjev. Film so posneli v tehniki na široko platno in ima nenavadno dovršen stereofonski zvok. — Pravkar pa bere mo o Waltu Disneyu, da ima v načrtu izdelavo risanege filma »Robinson Crusoe«. Stroški za ta novi film so preračunani na 5 milijonov dolarjev.

Nov film režiserja Georgea Stevensa »Dnevnik Ane Frank« še vedno vzbuja pozornost. V ZDA, kjer film predvajajo že nekaj mesecev in ima velik odmev med gledalci, so si kritiki močno nasproti pri oceni tega dela. V Evropi so film prvič vrteli na festivalu v Cannesu.

Najbolj zanimiv filmski par v letošnjem letu je po mnenju nekaterih kritikov skupni nastop Marie Schell in Garry Cooperja v westernu »Drvo obsešencev«. Film sodi med dobra kinematografska dela in ga bomo verjetno prihodnje leto gledali tudi pri nas.

Vloga Barbare Grahani v filmu »Hočem živeti« je velik uspeh igralkin Susan Hayward. Za to vlogo je letos dobila nagrado »Oscar« ter je bila proglašena za najboljšo igralko leta.

Po velikem uspehu v filmu »Gigi« in po nastopu v angleškem filmu »Zdravnikov dvom« snema francoska igralka Leslie Caron spet v Hollywoodu. Tokrat igra v filmu »Mož, ki razume ženske«.

Ze 117 let je star roman Laclosa »Nevarne vezi«. Letos se je odločil mladi francoski režiser Vadim, da posname modernizirano priredbo tega romana, s čimer je napravil pravo senzacijo, kajti ta povest že nad sto let razburja Pariz.

Kim Novak je nedvomno ena od najlepših filmskih igralk. Letos žanje ta lepota priznanje kot dobra igralka, saj je nastopila v dveh zelo dobrih filmih. Prvi je »Vrtoglavlca« režiserja Alfreda Hitchcocka, v katerem filmu igra dve vlogi. V drugem filmu »Zvonec, knjiga in sveča« pa igra Kim Novak čarovnico, namreč sodobno čarovnico, ki ujame v svoje mreže zaželenega moža. V obeh filmih ima soigralca znanega filmskega umetnika Jamesa Stewarta.

IZ FILMSKEGA ALBUMA — MIRA NIKOLIC V JUGOSLOVANSKEM FILMU »PET MINUT RAJJA«.

REZERVRANO ZA ŠPORT

ZLET V BEOGRADU

II. ZLET PARTIZANA V BEOGRADU ZAKLJUČEN — Velikanska manifestacija telesne kulture

V dnevi od 30. junija pa do 5. julija je trajal v Beogradu II. zvezni zlet Partizana Jugoslavije pod poveljstvom predsednika Titaja, ki je pred pričetkom zleta poslal vsem udeležencem brzojavko, v kateri jim je poslal tople in priske pozdrave.

Tovariši Tito je v tej brzojavki dejal, da je prepričan, da bo ta zvezni zlet največja tovrstna manifestacija v Jugoslaviji in pomeni novo podvrtje naše telesne kulture ter dal vzpodbudo za nadaljnji razvoj te organizacije, posebno med delavsko, kmečko in šolsko mladino. Zlet mnogo uspehov v nadaljnjem delu je tovariši Tito zaključil pozdravno brzojavko.

Besede in želje tovariša Titaja so se uresničile. Veliko slavje naše mladine je popolnoma uspešno. Zadovoljni so bili gledalci, kakor tudi telovadci. Tako je na samem začetku zleta s pionirskimi dnevi, nič manj zanimiva tekmovalna v partizanskem mnogoboju, veličasten spreved, slovesna akademija, trije glavni nastopi. Sam zaključek v nedeljo, 5. julija na stadionu JLA je učinkovito prikazal raznovrstno vsakdanje delo in možnosti za telesno urjenje in krepitev v partizanskih društvih.

II. zlet Partizana Jugoslavije je za nami, a vtis in izkušnje ne bodo šli v pozabo, ampak bodo pobuda njegovim pripradnikom in volja za podvojeno delo, nadaljnjo razširitev in rast naše najmočnejše in najbolj množične telesno-vzgojne organizacije.

krška vrsta pokazala veliko poštrevanost. Gole so dosegli Uha v 23. minuti in Jovanović v 66. minuti za goste, za Rudarja pa v 31. minuti Knavs.

PRAZNIČNI ROKOMET

RUDAR : BORAC 2:13 (3:3)

Rokometaši Rudarja so v počastitev juljskih praznikov povabili v goste nasprotnika iz prejšnjega kola pokalnega tekmovanja — voljaško moštvo »Borac« iz Ljubljane. Srečanje je bilo tudi to pot zanimivo, saj so gostje znova nastopili s Kuljovcem in Banjancem, ki kot solista v ekipi uspešno nastopata. Temu je treba pripisati tudi ravnotežje v golih, vsaj v prvem polčasu. V drugem delu igre so namreč domači s hitrimi proderi in »kontra« igre vedno bolj visali razliko in zaslužen zmagovali.

Gole so dosegli Kuljović 8, Radulović 1, Banjac 8, Miljević 3, Milošević 1. Za Rudarja pa Akćun 7, Jekić 6, Plevač, First in Zagar po 3, Klančičar in Hribar po 1. Zelo dobro je sodil Vanelli iz Trbovlj.

ZA RUDARSKI POKAL

V tekmi za rudarski pokal je B moštvo trbovjskega Rudarja premagalo prvo moštvo Rudarja iz Hrastnika s rezultatom 5:4 (2:2) ter tako osvojilo pokal v trajno last. Ker sedanj način tekmovanja za rudarski pokal ni najbolj primeren, tehnično vodstvo še razpravlja o novem tekmovalnem sistemu. Lahko pričakujemo, da bodo drugo leto tekmovanja za pokal rudarjev mnogo privlačnejša.

KOSARKARSKI PRVAK HRVATSKE V TRBOVLJAH

MLADOST (Zagreb) : RUDAR 79:62 (31:19)

Ljubitelji kosarke so tokrat prav gotovo prišli na svoj račun, saj je na betonskem igrišču Rudarja nastopila Mladost — letošnji prvak hrvatske in bivši član I. zvezne lige. Če upoštevamo, da so bili domači igralci vsaj v drugem delu tekme povsem enakovredni v igri, v koših pa celo bolj, lahko rečemo, da je bila to igra, kakršne zlepa ne vidimo. Gostje kakor tudi domači so nekajkrat postregli gledalcem z uspešnimi in duhovitimi akcijami.

V prvem polčasu so Zagrebčani zalgrali res v stilu prvaka. Duhoviti in prekrivni v s točnimi meti pridno, polnili Rudarjev koš. Šele Rudarjev »tradicionalni« drugi polčas je nekako ublažil situacijo. Zaradi hitre in učinkovite igre, zlasti domače petorke, smo doživeli pravi sportski užitek. Sodnik Mitja Lavrič iz Ljubljane imel teško nalogo, saj je to hitro igro sodil sam, vendar je posel dobro opravil.

Gostje so nastopili z naslednjimi igralci: Ritić (18), Čevrač (6), Žigica (23), Jović (2). Koše za Rudarja pa so dosegli: Jelen (18), Piki (10), Poličnik (7), Grmadnik (2), Vrt (8) in Murn (17).

TRAJE NOGOMETNI TURNIRI V LJUBLJANI

Letos praznujejo v Ljubli 30-letnico obstoja športnega društva »Litija«. V počastitev tega jubileja so pripravili nogometni turnir, ki je bil manifestacija najstarejših in najmočnejših nogometašev. Hkrati je ta uspeh turnir pokazal, da se nogomet v Ljubli čedalje bolj razvija.

REZULTATI: PIONIRJI: Rudar : »Litija« 4:1 (3:0); »Litija« : Rudar 5:2 (3:1). Vrstni red: (3:0); »Litija« : Rudar 5:2 (3:1); »Litija« : Rudar 5:2 (3:1); »Litija« : Rudar 5:2 (3:1). Vrstni red: »Litija« : Rudar 5:2 (3:1); »Litija« : Rudar 5:2 (3:1).

MLADINCI: Proletarec : Rudar 2:1 (1:1); »Litija« : Rudar 2:1 (1:0); »Litija« : Proletarec 3:0 (2:0). Moštvo Rudarja je nastopilo zelo očiščeno, poleg tega pa so fantje še utrujeni od prejšnjega tekma — »Litija« : Rudar : Proletarec 1:0 (1:0). Tako v začetku je Knavs dosegel gol, pozneje pa je Rudar popustil. Kriv : »Litija« 2:0; »Litija« : Proletarec 6:1 (5:1).

Najlepša je bila finalna tekma med Rudarjem in Krimom. Rudar je pokazal lepo igro in zaslužen zmagovali 6:1 (3:1). Gole so dosegli: Knavs (3), Mak, Kastelec in Kastelec II. vsak po enega. Rudar si je tako priboril lep pokal.

NAMIZNI TENIS

V Trbovljah so domači premagali Kemlčarja iz Hrastnika s rezultatom 6:3. Poznavalci sodijo, da je to kar lep uspeh.

Kdaj zdravilo?

Rakastih obolenj je čedalje več. Hkrati se je medicinska znanost lotila boja proti tej bolezni iz več strani. Med najnovejša, hkrati pa tudi najučinkovitejša sredstva zdravljenja rakavega tumorja sodijo radioaktivni izotopi, ki v glavnem zamenjujejo zelo dragi zdravilni postopki. Včasih se ti dve glavni metodi kombinirata v enotno zdravljenje. Tu in tam zdravljenje uspe, najpogosteje pa odpove. Najtežje pri rakazu je to, da se ga bolnik prepozuje.

Da pa podoba ne bo tako temna, naj povemo, da so znanstveniki že na več poteh k več ali manj učinkovitim sredstvom, ki bi mogla premagati to bolezen tudi brez operacijskega noža in brez žarkov. Visti o tem prihajajo iz Sovjetske zveze in tudi iz Amerike. Poročila dodajajo, da nova sredstva dajejo veliko upanje, pa čeprav smo še daleč od univerzalnega sredstva. Strokovnjaki so glede tega še vedno previdni, ker povsem upravičeno menijo, da je bolje vsako vez vzeti z dolženo rezervo kot pa razbobotati.

AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA KIM NOVAK

nati nekaj, kar bo jutri odpravilo. Kot najbolj učinkovit način zdravljenja je zato še vedno (poleg kirurških posegov seveda) kobaltna bomba, oziroma radioaktivni izotopi, ki v glavnem zamenjujejo zelo dragi zdravilni postopki. Včasih se ti dve glavni metodi kombinirata v enotno zdravljenje. Tu in tam zdravljenje uspe, najpogosteje pa odpove. Najtežje pri rakazu je to, da se ga bolnik prepozuje.

Pred leti so bili mnenja, da je radij najbolj učinkovito sredstvo. Sedanji rezultati pa dokazujejo, da so radioaktivni izotopi boljše od radija. Razen tega so količine radija zelo omejene, medtem ko je moč radioaktivne izotope proizvajati v mnogo večjih količinah in brez večjih težav.

Radioaktivni izotopi so v rabi že nekaj let, najbolj pa prihaja iz postev radioaktivni kobalt, ki se uporablja v obliki kobaltne bombe. Kobaltna bomba je prišla v rabo pred kakšnimi petimi, šestimi leti. Kljub temu jih je danes na svetu kakih 200. Naprava je namreč zelo draga — pravijo — in bolnišnice si je ne morejo privoščiti. Na srečo prihaja iz ZDA vest, da bodo tam začeli s serijsko proizvodnjo kobaltne bombe in da jih bodo samo za svojo državo do 1963. leta napravili kakih 1000.

Kako se pravzaprav zdravi s kobaltno bombom? Močan izvor radioaktivnega kobalta je nameščen v napravi, ki je narejena iz volirama, jekla in svineca, in to tako, da morejo žarki radioaktivnega kobalta odhajati iz bombe le v eni smeri in snop teh žarkov se usmeri na obolelo mesto, na oboleli organ.

Ko vidimo, je stvar zelo enostavna, vendar le v principu. In kobaltna bomba v principu niti ni nova. Nekaj podobnega so izdelali že leta 1912, le da je kobalt tedaj zamenjal radij, ker radioaktivnih izotopov še ni bilo.

Vprašanje je, kdaj naj se kobaltova bomba uporablja, oziroma kdaj je najbolj učinkovita. Bombo, kdor jo ima, jo uporablja v vsakem primeru. Tudi tedaj, ko je obolenje še močno napredovalo. Zdravnik se namreč potrdi rešiti, kar se rešiti da in včasih tudi v bolj težkih primerih zdravljenja več zaleže kot v razmeroma blažjih. Vsekakor pa je bolj logično, da se kobaltna bomba uporablja že v samem začetku obolenja. Žal pa je, kot smo že omenili, kobaltnih bomb razmeroma malo. Dodamo naj še to, da kobaltna bomba ni nevarna zdravniku in osebi, ki jo uporablja, kot so o tem trdili. Seveda pa so tu potrebna zaščitna sredstva in previdnost.

Ob koncu naj omenimo še dve zanimivosti, v kolikor moremo tu o zanimivostih sploh govoriti.

Skranja smo rekli, da je rakastih obolenj in njihovih žrtev vedno več. Strokovnjaki pa niso povsem enakega mnenja. Povečanje rakastih obolenj je po njihovem mnenju le relativno. Z napredkom moderne medicine se je smrtnost zaradi drugih boleznih močno zmanjšala. Kuga n. pr. sodi že v zgodovino. Tuberkuloza je prav tako potisnjena daleč ob stran. Nekoč je mnogo ljudi umiralo zaradi teh bolezni. Posledica vsega tega je, da se rak loti ljudi, ki bi bili sicer pred desetletji ali stoletji umrli od drugih epidemičnih ali nalezljivih bolezni. Rak ima torej vedno več »kandidatov«, ker namreč posega pravi med ljudi srednje in višje starostne dobe.

In še nekaj: kongresov kancerologov je veliko. Zadnji je bil maja letos v Salzburgu. Na tem kongresu so islandski delegati prinesli na dan novo teorijo, ki so jo podkrepili tudi

z dokazi. Ne le tobak, ampak tudi sušeno meso lahko prinaša v organizem kancerogene »agense«. V sušenem mesu, ki se je seveda sušilo na primitivni način v dimu — tako kot na našem podeželju — so verjetno tvornice, ki povzročajo rak. Zanimivo pri tem je dejstvo, da je že pred petimi leti s to teorijo prišla na dan skupina zagrebških kancerologov, le da tedaj še niso imeli na razpolago podkrepjenih analiz.

78 stopinj pod ničlo

Po sporočilu sovjetske časopisne agencije TASS je ravnatelj sovjetske polarne postaje »Vostok« na Antarktiki, Benjamin Ignjatov pred nekaj dnevi sporočil, da kaže termometer 78 stopinj pod ničlo. Ko je napravil obračun o svojih znanstvenih opazovanjih ter o opazovanjih svojih tovarišev, omejena sovjetski znanstvenik, da postajajo opazovanja vedno bolj težavna. Zaradi ostrega mraza ni mogoče ostati na prostem več kot petnajst minut.

Kratko - neznano - zanimivo

Smrt na električnem stolu

Charles Starkweather je bil pred kratkim usmrten na električnem stolu. Stevilne prošnje dvajsetletnega obsojenca in njegove sorodnikov za pomilostitev so bile zavrnjene.

Usmrtnice rdečelasega močnega morilca, ki je uprizoril januarja lani v Nebraski prvi pokol, je bila štirikrat odložena. Ko mu je tudi vrhovno sodišče ZDA odbilo prošnjo za pomilostitev, so ga končno usmrtili. Njegova prijateljica Carl

Fugate, ki ga je spremljala na njegovem morilskem pohodu, je bila obsojena na dosmrtno ječo.

Starkweather je umoril enajst oseb.

Umoril sedemčlansko družino

V nekem osamljenem stanovanju v naselju Stelter v kanadski pokrajini Alberta so našli sedem mrtvih članov iste družine: očeta in mater ter pet otrok. Policija je izjavila, da gre za umor. Sporočila je tudi,

da je zločin opravil Raymond Cook, sin enega izmed zakoncev iz prvega zakona. Tripla sta po naključju odkrila dva člena policije pod kupom starih avtomobilskih gum. Stojila sta v hišo Cooka, da bi dobila neke informacije. Na mrtličah so vidne rane, ki so bile povzročene bržkone s topim predmetom. Šele zdravniški pregled bo mogoč dati točno ugotovitev.

Prvi parnik na Jadranu

Prvi parnik je zaplul na našem Jadranu 28. novembra 1818. leta. Nasil je ime »Karolina«.

Izdelan pa je bil v tržaški ladjedelnici pod vodstvom britanskega konzula J. Alena.

Led s pomočjo sonca

Nova sončna peč v Odellou v zahodnih Pirenejah bo sončno energijo, ki bo dajala 1000 kw, izkoristila za proizvodnjo ledu. Profesor Trombe je konstruiral stroj s kapaciteto 700 kg ledu na dan. V ZDA medtem grade sončno peč, ki bo 3-krat močnejša od sončne peči v Odellou.

ROMAN V NADALJEVANJH

MED DVEMA ŽENAMA

»Norbert, ti veš, da te redkokdaj kaj prosim, danes pa bi te rada. Zavzemim se za tega moža in preskrbi mu kakšno mesto v vaši tovarni.« Norbert je položil žlico z juho nazaj na krožnik in pogledal ženo. Njene oči so bile velike in temne. Opazil je, da ji mora biti mnogo na tem, da temu povsem neznanemu človeku preskrbi službo.

»Kakšen človek pa je pravzaprav?« je vprašal.

»Mož, ki sem ga spoznala ob neki priliki mimogrede,« je odgovorila Fanny in sklonila glavo nad krožnik. Začela je hlastneje jesti, Norbert pa jo je po njenem odgovoru razumel prav tako malo kot prej.

Najprej je govorila, kakor da bi bilo kdo ve kako važno, da njen bežni znanec dobi službo, sedaj se pa naenkrat vede popolnoma drugače. Tega pogovora med večerjo nista več načela, toda ko je Kati po večerji servirala črno kavo, je Fanny še enkrat spregovorila o stvari.

»Prosim te, ne pozabi se zanj zavzeti. Piše se Peter ... Peter Boljen ...«

»No, prav. Naj se zgodi pri osebnem šefu. Govoril bom z dr. Friedrichom,« je rekel Norbert s trdnim glasom.

Potreboval je kakšno urico odpočitka, preden se bo spet odpeljal v tovarno na delo. Doma pa ni mogel misliti na kaj takega.

»Moram spet v pisarno,« je rekel Norbert. Vstal je izza mize, toda Fanny ni poskušala, da bi ga zadržala. Nasprotno — oddahnila se je ...

»To je torej moj zakon!« je premišljeval Norbert, ko je spet sedel za volan in se pripravil, da požene avto. »Moja žena je vesela, če me ne vidi in jaz sem vesel ...«

Merle Reich je nekega dne končno po naključju srečala Kristino. Vedela je, da je njena prijateljica spet prosta in je vsak dan čakala njen obisk, a zaman.

Šla je k gospodi Fiedler, kjer je od nje zvedela, da je Kristino sobo

že oddala drugi stranki, da pa je njeno pohištvo še vedno shranjeno na podstrešju. »Ni še prišla po svoje reči,« je rekla gospa Fiedler in opazovala mlado gospodično pred sabo od nog do glave.

Zenska, ki je prijateljica dekleta, ki je sedela v zaporu, se je gospodinjici zdela že vnaprej sumljiva. Kdo more biti prijatelj človeka, ki je bil v ječi?

Merle je zaslišala njene misli in se ponosno vzravnila ter bojevit pogledala gospodinjico: »Lahko vas je sram,« je zabrusila gospa Fiedler v obraz. »Kristina je nedolžna, o tem sem trdno prepričana ...«

»Glej, glej, kaj ne poveš!« ji je gospodinja porogljivo odgovorila in jo odrinila proti vratom. »Gospodična, čas je, da mi zgineš izpred oči!«

»Kje stanuje gospodična Meerwald sedaj?« je Merle še hotela zvedeti.

»Ne vem in me tudi ne briga,« je še gospodinja zarežala in zaloputnila hišna vrata.

Kristine njena prijateljica ni mogla najti. Na mestnem prijavilnem uradu niso vedeli, kje stanuje. Več dni ko je preteklo, da bi Merle kaj zvedela o Kristini, tem bolj zaskrbljena je postala.

Se vedno je imela pred očmi siv, propadel obraz svoje prijateljice, ko jo je v kaznilnici obiskala. Bil je obraz človeka, ki ga je življenje strlo ...

In sedaj je bila spet prosta, najbrž pa ni nikjer dobila dela. Kje neki je?

Merle jo je iskala, ni pa je mogla najti.

Je mogoče odpotovala kam drugam? Teža Merle ni verjela, ker ji je bilo znano, da Kristina nima nobenega človeka, ki bi se k njemu lahko zatekla.

K njej bi lahko prišla, veselja bi je bila. Toda Kristina je bila preponosna narave. Vedela je o njej, da ne mara miloščine, pač pa da hoče živeti neodvisno, samostojno.

In če se bo Kristina končno zgubila? Ta misel je Merle zaskrbelja. Nekaj tednov pozneje jo je po naključju opazila na velikem prostoru pred železniško postajo. Šla je z rokami v žepu svojega povrnika z sklonjeno glavo po svoji poti. Naglo je stekla za njo, da bi jo dohitela. Končno je uganila, kam hoče.

Bunker je stal na drugi strani železniške postaje. Bil je velikanska, umazano siva betonska zgradba.

Mračne postave so postajale pred tem poslopjem. Bila je stavba, ki se je večina ljudi izogibala, toda Kristina je šla vendar brez pomislekov proti temu poslopju. Ko je prispela do njega, je Merle opazila, da je njena prijateljica zgnila za glavnim vhodom.

Kakala je, da se bo Kristina spet vrnila iz bunkerja. Postalo ji je jasno, da tu stanuje.

Seveda — to je bila najbližja rešitev za človeka, ki je ostal brez denarja in nima strehe nad seboj.

Čuvaj bunkerja je sedel v neki iz surovih desk zbiti lopi pri vhodu. Ko ga je Merle vprašala po Kristini Meerwald, je listal po neki knjigi na mizi in ji potem priklical. »Da, v prvem nadstropju stanuje, v celici št. 26,« je dejal.

Ali naj gre k njej v to mračno betonsko zgradbo, kjer je že takoj pri vhodu v hodnik udaril proti njej tako zatohel zrak, da ji je jemalo sapo? Kristino bi bilo sram, če bi sedaj stopila pred njo v svojem elegantnem kostumu.

Tako ji ni mogla pomagati.

»Mi lahko poveste, če ima gospodična Meerwald kakšno službo?« je Merle vprašala čuvaja bunkerja.

»Kaj me to briga!« ji je mož osorno odgovoril. Ko pa je na njegovo mizo položila pet mark, je čuvaj postal prijaznejši. »Mislim, da je snalžila v tovarni I. G.-Farben,« je rekel. »Zjutraj in zvečer tamkaj dela. Je kaj narobe z njo?«

»Ne, nič, hvala ...« Skoraj pobegnila je od tod in ni niti opazila, da so ji po licu drle solze.

Kristina, to marljivo dekle, ki si je s trdim študijem pomagala na noge, je sedaj revna čistilka!

»Moram ji kako pomagati,« je premišljevala, ko je kot slepa hodila po ulicah in si ubijala glavo, kaj naj stori za Kristino. A izhoda ni našla.

Toda naenkrat se je nečesa spomnila in obstala, saj bi se v svojem razmišljanju skoraj zaletela v neki zid. Norbert Brandt!

Kristina je bila pri njegovi izjavi glavni pomočnik. Delala je s njim premožne večere, ne da bi zato zahtevala kakšno plačilo. Če ima ta mož le trohico poštenja v sebi, ne more odkloniti, da ji ne bi pomagal tako ali drugače, da jo reši iz njenega obupnega položaja.

Govorila bom z njimi! Moram mu povedati, da je glede Kristine v veliki zmoti. Ona ni človek, ki bi bil sploh zmožen najmanjše tatvine in ... če ni skrajno zakrknjen, ji bo pomagal!

Toda priti do dr. Brandta ni bilo lahko. Morala je čakati v številnih predsobah tovarniškega upravnega oddelka — morala je celo izpolniti neko vprašalno polo in na njej pisмено navesti svoje želje. In ko je tako sedela za neko mizo in premišljevala, kaj naj napiše, ji je možgani popolnoma odpovedali.

In če le poskusim? Na polo je na kratko napisala: »Prosim za razgovor glede gospodične K. Meerwald!«

Pisarniška uslužbenka je prevzela polo, prebrala napisano, zmajala z glavo in odšla v pisarno dr. Brandta.

Ze po nekaj sekundah se je vrnila s prijaznim obrazom in rekla gospodični Merle Reich: »Gospod doktor prosi, da vstopite!«

Merle ni niti vedela, kako nenavadno je, da je »visoki« gospod takoj vstal izza svoje mize in šel proti vratom obisku nasproti. Ko se je Merle predstavil, je hlastno vprašal: »Kristina vas je poslala?«

Merle ga je pogledala in pretiravali bi, če bi rekli, da je bil njen obraz priazen.

»Kako ji gre?« je Norbert vprašal s hripavim glasom. »Mislim ... sem ... bo Kristina prišla kdaj sama k meni.«

»K vam?« je ostro odgovorila Merle. Pozabila je, da bi morala raznati bolj diplomatično. Pred njo je stal mož, poln pričakovanja, ves zbehan in splašen, vendar je bilo od njega odvisno, kako se bo odločila usoda njene prijateljice.

(Dolje prihodnje)